

Preferencje partyjne w grudniu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po miesięcznej przerwie, w grudniu ponownie zapytaliśmy Polaków o ich aktualne preferencje partyjne¹. Ankietowani tradycyjnie odpowiadali na pytanie, jak zachowaliby się, gdyby wybory do parlamentu miały się odbyć w najbliższą niedzielę. W tej hipotetycznej sytuacji mieli zadeklarować, czy poszliby głosować, a jeśli tak – to którą partię lub inicjatywę polityczną by w nich poparli.

Przypomnijmy, że w październikowych wyborach do Sejmu faktyczna frekwencja wyniosła, według danych PKW, 50,92%. Była zatem niższa o 17 punktów procentowych od deklaracji składanych w ostatnim, przedwyborczym sondażu. Różnica między deklaracjami a faktycznym zachowaniem była dokładnie taka sama jak cztery i osiem lat temu, w 2011 i 2007 roku (po 17 punktów). W roku 2005 różnica między odsetkiem deklaracji chęci udziału w wyborach a faktycznym uczestnictwem wynosiła 18 punktów procentowych. W latach wcześniejszych, w 1997 i 2001 roku, różnice te wynosiły odpowiednio 18 i 20 punktów procentowych.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się ponownie w grudniu, udział w nich chciałoby wziąć 64% dorosłych Polaków, a więc nieco mniej, niż deklarowało na tydzień przed dniem wyborów (o 4 punkty procentowe). W okresie, który upłynął od wyborów, wyraźnie wzrósł odsetek obywateli z góry odrzucających uczestnictwo w demokratycznych procedurach. Taką postawę demonstruje obecnie prawie jedna czwarta wszystkich uprawnionych do głosowania (24%, wzrost o 9 punktów procentowych), 12% nie jest pewne, czy uczestniczyło by w wyborach (spadek o 5 punktów).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (307) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 grudnia 2015 roku na liczącej 989 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?*	Wskazania respondentów według terminów badań**						
	2015						
	VI	VII	VIII	IX	7–15 X	14–21 X	XII
	w procentach						
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	68	65	60	60	62	68	64
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	13	15	24	24	23	17	12
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	19	20	16	16	15	15	24

* Od sierpnia do października 2015 pytanie brzmiało: „Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października?”

** Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Gdyby wybory do Sejmu ponownie odbywały się w grudniu, zwyciężyłyby w nich PiS popieramy przez ponad jedną trzecią Polaków deklarujących swój udział w hipotetycznym głosowaniu (35%). W stosunku do wyniku wyborczego, to odsetek niższy o niespełna 3 punkty procentowe i minimalnie niższy od notowań rejestrowanych w sondażu na tydzień przed dniem głosowania. Na drugim miejscu znalazłaby się Nowoczesna, na którą chciałaby oddać swój głos aż ponad jedna piąta zdeklarowanych uczestników wyborów (21%). Partia Ryszarda Petru odnotowała niezwykły w naszych badaniach, skokowy wzrost, zarówno w porównaniu z wynikiem z ostatniego przedwyborczego sondażu (o 16 punktów procentowych), jak i w zestawieniu z rezultatem osiągniętym w wyborach (wzrost o ponad 14 punktów). Na trzecim miejscu znalazła się PO popierana przez 15% wyborców deklarujących swój udział w wyborach. W stosunku do pomiaru sprzed wyborów była partia rządząca straciła 10 punktów procentowych, a w porównaniu z wynikiem wyborczym – prawie 9 punktów. Na czwartym miejscu znalazł się ruch Kukiz’15 mający wśród zdeklarowanych wyborców 8% zwolenników, minimalnie mniej w porównaniu z wynikiem wyborczym, zaś o 2 punkty więcej w zestawieniu z rezultatem z ostatniego przedwyborczego sondażu.

Pozostałe ugrupowania nie weszłyby do parlamentu. Na kolejnych miejscach znalazły się cztery ugrupowania mające podobne poparcie – partia KORWIN, SLD, Partia Razem oraz PSL (po 3% głosów). W porównaniu z sondażem przedwyborczym oraz wynikiem wyborów minimalnie straciły PSL i Partia KORWiN. Partia Razem osiągnęła wynik bliski jej notowań z wyborów, natomiast wyraźnie zyskała w zestawieniu z badaniem sprzed wyborów. Zarówno SLD, jak i Twój Ruch osiągnęły w grudniu rezultat dokładnie taki sam jak sprzed utworzenia wspólnej lewicowej koalicji – w lipcu 2015 roku. Jest to wynik w sumie prawie o połowę niższy niż poparcie, jakie w wyborach odnotowała koalicja Zjednoczona Lewica, którą m.in. te partie współtworzyły.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w wyborach						
	2015						
	VII	VIII	IX	7-15 X	14-21 X	Wyniki wyborów	XII
	w procentach						
Prawo i Sprawiedliwość	36	36	34	34	36	37,58	35
Nowoczesna Ryszarda Petru	4	4	6	7	5	7,60	21
Platforma Obywatelska RP	29	27	30	27	25	24,09	15
Kukiz'15	11	12	7	8	6	8,81	8
Polskie Stronictwo Ludowe	3	4	5	4	5	5,13	3
KORWiN	3	1	4	3	4	4,76	3
Partia Razem	1	<1	1	1	<1	3,62	3
SLD	3						3
Twój Ruch	1	4*	5*	6*	6*	7,55*	1
Inna partia/komitet wyborczy	1	1	1	<1	<1	0,87	1
Trudno powiedzieć	6	9	8	9	11		6
Odmowa odpowiedzi	<1	<1	<1	1	1		1
N=	676	625	577	566	757	15 200 671	629

Od sierpnia do października 2015 pytanie brzmiało: „Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?”

* Wyniki dotyczące Zjednoczonej Lewicy (SLD+Twój Ruch+PPS+UP+Zieloni)

Po przeszło miesiącu od wyborów 6% deklarujących chęć uczestniczenia w głosowaniu nie wie, które ugrupowanie lub ruch polityczny by w nim poparło.

W grudniowym rankingu popularności partii politycznych wyraźnie wygrywa rządzący obecnie samodzielnie PiS – poparcie dla tego ugrupowania utrzymuje się na poziomie zbliżonym do dnia wyborów. Pierwsze miesiące po wyborach, po rozpoczęciu funkcjonowania nowego parlamentu i nowego rządu, to zwykle tzw. miodowy miesiąc władzy (nota bene trwający zwykle około trzech miesięcy), podczas którego wyborcy z życzliwością przypatrują się posunięciom nowowybranych przedstawicieli, zwykle powstrzymując się od ocen krytycznych i dając im czas na działanie.

Wynik wyborów wpływa na sondażowe deklaracje poparcia w ten sposób, że przegrani zwykle wyraźnie w nich tracą, natomiast wygrani niekiedy zyskują. Zgodnie z tą regułą w naszym grudniowym sondażu obserwujemy wyraźny spadek notowań PO. Na pokaźny spadek liczby zwolenników wydaje się również wpływać niejasna sytuacja

wewnątrz tego ugrupowania, brak wyraźnego lidera, a także – jak się wydaje – zauważalny brak krytycyzmu w ocenie własnych działań w ostatnich latach. Zapewne rozczarowanie wyborców i spadek poparcia dla byłej partii rządzącej przyczyniają się do niebywałego wzrostu popularności Nowoczesnej Ryszarda Petru. Ugrupowanie to z pewnością zyskuje dzięki wyrazistemu i niebojącemu się mediów liderowi, przystępnie prezentowanym poglądom, a także dającej się zauważyć obecności jego członków w toku ostatnich wydarzeń, zarówno relacjonowanych w mediach ulicznych protestów, jak i burzliwych, sejmowych dyskusji.

Wydaje się, że – oprócz PO – ocena wyborców i wynik wyborów nie zostały jeszcze politycznie „skonsumowane” także przez inne ugrupowania, które nie odniosły w ostatnim głosowaniu sukcesu. Obecne poparcie dla partii o długim stażu politycznym, takich jak PSL i SLD, należy do najniższych w historii. W przypadku tego ostatniego ugrupowania widać skutki decyzji politycznych, które nie pozwoliły przedstawicielom Zjednoczonej Lewicy na wejście do parlamentu.

Na koniec warto zwrócić uwagę na wzrost odsetka osób – metaforycznie mówiąc – „obrażonych” na demokrację i system polityczny. Obecnie aż jedna czwarta ogółu badanych odwróciła się od wyborów i deklaruje, że na pewno nie wzięłaby udziału w głosowaniu.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udział	
		%	%	%	
Ogółem		64	12	24	985
Płeć	Mężczyźni	68	10	22	466
	Kobiety	60	13	27	518
Wiek	18–24 lata	64	18	18	101
	25–34	63	12	24	188
	35–44	60	13	27	178
	45–54	63	12	25	146
	55–64	70	9	21	174
	65 lat i więcej	63	9	28	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	13	29	391
	Miasto do 19 999	63	15	22	149
	20 000 – 99 999	64	15	22	177
	100 000 – 499 999	70	6	24	170
	500 000 i więcej mieszk.	78	8	14	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	52	12	37	202
	Zasadnicze zawodowe	53	15	31	241
	Średnie	66	13	21	296
	Wyższe	81	7	12	246
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	85	6	9	105
	Średni personel, technicy	72	16	12	38
	Pracownicy adm.-biurowi	67	17	16	56
	Pracownicy usług	54	13	33	57
	Robotnicy wykwalifikowani	55	16	30	112
	Robotnicy niewykwalifik.	49	19	32	33
	Rolnicy	61	4	35	52
	Pracujący na własny rach.	68	12	20	51
	Bezrobotni	29	25	46	47
	Emeryci	71	8	21	234
	Renciści	49	10	41	61
	Uczniowie i studenci	72	14	14	59
	Gospodynie domowe i inni	60	13	27	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	75	12	13	119
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	17	22	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	13	24	236
	prywatnym gosp. rolnym	63	3	34	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	48	19	32	131
	Od 650 do 999 zł	56	11	33	137
	Od 1000 do 1399 zł	62	10	28	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	68	12	20	125
	2000 zł i więcej	86	6	8	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	15	46	79
	Średnie	61	13	27	374
	Dobre	70	11	20	532
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	16	15	46
	Raz w tygodniu	69	12	20	463
	1–2 razy w miesiącu	62	14	24	134
	Kilka razy w roku	56	11	33	207
	W ogóle nie uczestniczy	57	9	33	126
Poglądy polityczne	Lewica	64	16	20	151
	Centrum	66	10	24	294
	Prawica	83	5	12	308
	Trudno powiedzieć	36	20	44	232

Tabela 2

		Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?						Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	KORWiN	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Twój Ruch	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		35	15	3	3	3	1	629
Płeć	Mężczyźni	38	13	2	5	3	0	316
	Kobiety	31	16	3	1	3	1	313
Wiek	18–24 lata	15	15	4	22	1	4	64
	25–34	27	12	5	3		2	119
	35–44	29	18	6	1	7		106
	45–54	43	12		1	1		92
	55–64	45	15	1	1	5		122
	65 lat i więcej	40	16	1		1		125
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	12	3	3	4	1	226
	Miasto do 19 999	36	16	1	3	5		94
	20 000 – 99 999	29	14	1	6	1	1	113
	100 000 – 499 999	27	19	5	5	1	1	119
	500 000 i więcej mieszk.	23	15	3	1	1		77
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	18		5	3	4	105
	Zasadnicze zawodowe	49	13	3	1	2		128
	Średnie	31	14	2	5	5		196
	Wyższe	25	15	4	3	1	1	200
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	20	4	4	2		90
	Średni personel, technicy	41	16	4		3		27
	Pracownicy adm.-biurowi	22	15	10	2		3	38
	Pracownicy usług	24	12	3	9	3		31
	Robotnicy wykwalifikowani	39	10	2	2	2		61
	Robotnicy niewykwalifik.	39	14		9			16
	Rolnicy	31	10	4		16		31
	Pracujący na własny rach.	23	13	2	2	4		35
	Bezrobotni	39	12		8			14
	Emeryci	47	14	1		1		166
	Renciści	59	19	3	3			30
	Uczniowie i studenci	17	13	6	22	2	6	42
	Gospodynie domowe i inni	46	19			7	2	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	30	13	3	2	2		89
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	20	3	5		2	61
	sekt. prywat. poza rolnict.	20	15	5	4	3		150
	prywatnym gosp. rolnym	43	10	7		17		31
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	14			12	4	63
	Od 650 do 999 zł	50	12	1	3	2		76
	Od 1000 do 1399 zł	38	12	1	3	2	1	94
	Od 1400 zł do 1999 zł	38	15	1	5	4		85
	2000 zł i więcej	24	17	6	5	1		144
Ocena własnych war. mater.	Złe	36	15			4		31
	Średnie	41	14	1	2	3	1	226
	Dobre	31	15	4	4	2	1	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	13		5		5	32
	Raz w tygodniu	45	14	1	2	3	0	318
	1–2 razy w miesiącu	37	6		6	6	3	83
	Kilka razy w roku	22	22	5	4	1		116
	W ogóle nie uczestniczy	9	16	7	7			72
Poglądy polityczne	Lewica	7	16	12	5	3	2	97
	Centrum	18	22	2	3	2		194
	Prawica	58	10	0	4	3	0	254
	Trudno powiedzieć	35	11	2		5	2	83

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?						Liczba osób
		Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	„Kukiz'15”	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		3	8	21	1	6	1	629
Płeć	Mężczyźni	3	9	20	1	4	1	316
	Kobiety	4	7	23	2	8	1	313
Wiek	18–24 lata	1	20	9	1	7		64
	25–34	3	17	21	2	7	1	119
	35–44	4	6	20	1	7	1	106
	45–54	3	7	24		7	2	92
	55–64	4	4	23	0	2	1	122
	65 lat i więcej	4	1	27	3	6	2	125
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	8	11	2	10	0	226
	Miasto do 19 999	4	10	21		3		94
	20 000 – 99 999	3	7	28	2	6	1	113
	100 000 – 499 999	5	10	23	1	1	3	119
	500 000 i więcej mieszk.	3	6	40		5	2	77
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1	7	10	2	7	1	105
	Zasadnicze zawodowe	3	9	13	1	5	1	128
	Średnie	4	12	20	1	6	0	196
	Wyższe	3	5	35	1	6	2	200
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	4	44	2	3		90
	Średni personel, technicy	4	12	15			4	27
	Pracownicy adm.-biurowi	5	5	22	3	9	4	38
	Pracownicy usług	8	23	8		6	3	31
	Robotnicy wykwalifikowani	4	22	13		6		61
	Robotnicy niewykwalifik.		7	19		12		16
	Rolnicy	5	5	4		24		31
	Pracujący na własny rach.	5	11	28		7	5	35
	Bezrobotni		18	14		9		14
	Emeryci	4	2	25	2	5	1	166
	Renciści	3	3	11				30
	Uczniowie i studenci		15	13	2	3		42
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni		7	13		6		49
	inst. państw., publicznej	2	6	30	2	9	3	89
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		11	25		2		61
	sekt. prywat. poza rolnict.	6	16	24	1	6	2	150
	prywatnym gosp. rolnym	5	5			14		31
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	2	12	11		3		63
	Od 650 do 999 zł	1	14	10	1	6		76
	Od 1000 do 1399 zł	2	10	18	4	10		94
	Od 1400 zł do 1999 zł	6	7	20	3	1		85
	2000 zł i więcej	4	5	35		3	1	144
Ocena własnych war. mater.	Złe		16	17	4	8		31
	Średnie	3	7	18	1	8	0	226
	Dobre	3	9	24	1	4	2	372
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3	8	15	7		32
	Raz w tygodniu	2	6	19		6	1	318
	1–2 razy w miesiącu	6	14	15	1	7	1	83
	Kilka razy w roku	4	9	28		4		116
	W ogóle nie uczestniczy	4	15	37	2	4		72
Poglądy polityczne	Lewica	14	5	33	1	1	1	97
	Centrum	2	11	30	1	9	1	194
	Prawica		6	16		3		254
	Trudno powiedzieć	4	12	7	5	12	4	83